Thomas Landvik

thlandvik@gmail.com

93065984

Høringsfrist 01.11.2026

udir@hoering.no

Privat innspill til «fornyelse av framtidas videregående opplærings»

Jeg viser til Ny struktur og nytt innhold i studieforberedende opplæring | udir.no, og tillater meg med dette på komme med et privat innspill struktur og innhold i utdanningen.

Jeg er pensjonert pedagog og skoleleder med erfaring fra spesialpedagogikk, ungdom i rusbehandling, skole og frivillig opplæring. Innspillene er derfor basert på erfaringer og refleksjoner som jeg har gjort meg gjennom nesten 40 års praksis.

Jeg ønsker å fremme tre forslag som jeg mener kan styrke motivasjon og relevans, og ikke minst være tilpasset høyere utdanning og samfunnets behov. Felles for forslagene er at jeg søker å kople elevenes opplæring tett til samfunnets behov for sentrale profesjoner og ferdigheter.

1. Profesjonsforberedende utdanning med studiekompetanse på videregående skole
2. Organisere en helhetlig 8 – 13 skole med tydelig utdanningsprofil
3. Studieteknisk didaktikk i undervisningen – å lære å lære

Dette vil være tiltak som kan:

«være bedre tilpasset høyere utdanning og samfunnets behov»

«øke motivasjon og relevans for høyere utdanning»

«Hva trenger studieforberedende utdanning å løse»?

1 Profesjonsforberedende utdanning med studiekompetanse

Samfunnet trenger å kvalifisere flere mennesker til yrker som ivaretar kritiske samfunnsfunksjoner. Videregående opplæring bør utvikles i takt med disse behovene, og jeg foreslår at det etableres en studieforberedende utdanning som utvikler elevenes interesser og ferdigheter for disse områdene.

Studieretningen kaller jeg for «**Profesjonsforberedende utdanning**».

Vi får da en 3-delt videregående opplæring

1. Yrkesforberedende utdanning
2. Studieforberedende utdanning
3. Profesjonsforberedende utdanning

Profesjonsforberedende utdanning vil kunne kvalifisere elever til høyere utdanning innen fagområder som: pedagogikk, psykisk helse, somatisk helse, omsorg og sosialt arbeid, politi/toll/kriminalomsorg, brann og redning, samt forsvar.

- Utdanningen vil ha **fellesfag** på linje med studieforberedende utdanning
- Utdanning vil ha **felles programfag** innen fagområder som pedagogikk, psykologi, sosiologi mm, som utvikler elevenes interesser og ferdigheter for samfunnskritiske funksjoner og profesjoner
- Utdanningen vil har **valgfrie programfag** som utvikler profesjonsidentitet gjennom skyggepraksis, prosjektoppgaver og sosialt entreprenørskap

Utdanningen bør videre fokusere på pedagogikk, elevenes kreative og kulturelle interesser og ferdigheter, samt elevenes egen fysiske- og psykiske helse.

2 En helhetlig ungdomsutdanning fra 8. til 13. skoleår.

Endringer i videregående opplæring vil kunne påvirke opplæringsarbeidet på ungdomstrinnet.

For å styrke elevenes utdannings- og yrkesvalgskompetanse bør opplæringen på 8. til 10. trinn organiseres innenfor faglige kategorier som reflekterer strukturen og opplæringstilbudet i videregående skole.

Mitt forslag er derfor at det utvikles en tydelig utdanningsprofil, studie- og yrkesveiledning, for all opplæring på 8. til 10. trinn. Dette vil utvikle elevenes studie- og yrkesinteresser og bidra til et helhetlig og sammenhengende utdanningsløp fra 8. til 13. skoleår.

3 Studieteknisk fagdidaktikk – lære å lære

Skolen skal hjelpe elvene til å: «*forstå sine egne læringsprosesser og tilegne seg kunnskaper på selvstendig vis*» og ha ambisjon om å «*utvikle evnene til livslang læring*».

Min er faring er at dette gjøres gjennom at pedagoger selv anvender en studieteknisk didaktikk i læringsarbeidet.

Jeg forslår at det utvikles en didaktisk modell der grunnleggende ferdigheter er metoder og verktøy, og ikke et mål i seg selv, og at dette brukes i en strukturert læringsprosess. Slik kan elevene trenes i å forstå en sammenhengende læringsprogresjon fra kunnskapstilegnelse til dybdelæring.

Danning og utdanning

Læreplanen har 2 sentral opplæringsområder: danning og utdanning.

Jeg tror det disse forslagene ivaretar læreplanens intensjoner om danning, men jeg tror også at dette kan styrke læreplanens fokus på utdanning. Med dette skapes det sammenheng og relevans, og det vil lette overgangen mellom ungdomsskole og videregående skole og mellom videregående skole og høyere utdanning.

Mestringskompetans

Til slutt vil jeg neven at disse innspillene inngår et større utviklingsarbeid som jeg har valgt å kalle «Mestringskompetanse». Arbeidet bygger på en systematisering av egne erfaringer og refleksjoner med fokus på: 1 hva vil vi at elevene skal lære, 2 hvordan skjer læring, og 3 hvordan læringsarbeid kan organiseres.

Ønsker dere ytterligere informasjoner, så står jeg mer enn gjerne til disposisjon

MVH
Thomas Landvik

Pensjoner pedagog og skoleleder